

[Morten Lange.]

spor, for de burde jo være de første til at gå ind i et internationalt samarbejde. Ja, undskyld, i et internationalt samarbejde med hvem og om hvad? Socialister går sjældent ind i et internationalt samarbejde, som kun har, skal vi sige gammeldags liberalistiske ideer i sig. Det ville da være mærkeligt, om vi gik til den side. Jeg vil da også sige, at det ville være særdeles mærkværdigt, hvis danske socialister mente, at en handelsmæssig og økonomisk sammenlutning af 8-9-10 af de stærkeste industrilande i Europa lige nøjagtigt var dér, det internationale samarbejde i verden skulle begynde. Man kan selvfølgelig sige, at man skal altid begynde et eller andet sted, men det forekommer mig, at en sådan sammenlutning i sig selv har så mange bekymrende tendenser i sig, at vi som socialister — og netop som socialister — må sige, at det er bestemt ikke vores stil.

Vi har været tilhængere af, og vi er fortsat tilhængere af, et bredt samarbejde i Europa, vi har endog gang på gang her i dette folketing givet udtryk for, at vi tilstræber det. Vi er også tilhængere af samarbejde under forskellige former med De europæiske Fællesskaber, men medlemsindskrænkningerne i vores friheder er for store og for u hensigtsmæssige, og derfor er vi imod det.

Derudover forudser vi, at udviklingen i De europæiske Fællesskaber vil føre til en handelsmæssig og økonomisk blokpolitik, hvilket allerede er blevet klart ikke mindst i de allersidste forhandlinger mellem USA og Japan, som helt klart har erkendt, at der er ved at opstå en ny og aktiv blokpolitisk dannelse i handelsmæssig henseende, som vil have en lang række konsekvenser.

Jeg forstår egentlig godt, at man i Moskva måske ikke er så bekymret, for den helt naturlige følge vil naturligvis være den, at Comecon bliver nødt til at blive en kraftigt styrende enhed, og det har vist egentlig altid været en russisk interesse. Det har måske i noget mindre grad været en interesse for de øvrige lande. Der er ingen tvivl om, at konsekvensen af en fasttømret handelsblok i Europa næsten ikke kan undgå at blive den, at Comecon tømmer sig selv tilsvarende fast. Blokke har altid haft en tendens til at fremkalde andre blokke, det vil denne også have.

Allerede på denne baggrund finder jeg udviklingen forkert, og jeg mener, at også vore socialistiske motiver for den modsatte linje er helt på deres plads.

Også for u-landene er det efter min mening en indskrænkning i deres muligheder, hvis verden således bliver yderligere opdelt i handelsblokke. Jo flere frie handelsforbindelser u-landene kan træffe, jo større register har de at spille på, og det er først og fremmest disse handelsmuligheder, som u-landene skal finde en vej frem ved; det er ikke spørgsmålet om en lidt større eller mindre støtte, hvoraf en stor del nemt kan gå i gamle kolonimæssige baner; det er et spørgsmål om at gøre handelen åben for u-landene, og her er det helt klart, at De europæiske Fællesskaber har en tendens til at indskrænke registeret, uanset hvad god vilje man måtte påstå at have.

Jeg tror, det var hr. Niels Helveg Petersen, der sagde, at en meget stor del af samarbejdet inden for De europæiske Fællesskaber formodentlig vil komme til at udspille sig uden for rammerne af Romtraktaten. Det var en ganske korrekt påstand. Jeg anser det for at være sådan, at det vil være en klub, vi får dannet, en sammenlutning, vi får dannet, hvis deltagere er enige traktatmæssigt om en række ting og derudover også uden for traktaten er enige om et samarbejde. Det er derfor efter min mening noget, der ligger lige på den bekymrende grænse af hykleriet, man kunne måske endog sige, at det er lige på kanten af den bedre viden, når man prøver på at trække en skarp grænse mellem Danmarks sikkerhedspolitik, som slet ikke kommer den sag ved, og De europæiske Fællesskaber og Romunionen. Jeg indrømmer, at man kan få traktatmæssig støtte for sin påstand — undtagen lige netop, hvis man læser præambelen og husker forudsætningerne. Den virkelige kendsgerning, nemlig at hvis vi går ind i De europæiske Fællesskaber, så vil vi være nødt til at følge en koordineret politik på en lang række andre områder, synes jeg hr. Niels Helveg Petersen formulerede så smukt; jeg kunne næsten ikke sige det med mere patos i stemmen, end det blev sagt af ham. Det er da en følge. Man kan ikke lave en tæt økonomisk union og så sige, at på alle andre områder kender vi ikke hinanden, dér har vi vor fulde frihed. Økonomi og handels-